Государственная б-ка
СССР имени В. И. Ленина

1-12 Серд

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Советаи Министрий Советаи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ЕРА, 26 апрель, 1973 шу. • № 50 (5311). Мах 2 кеп

Советски Союза Маршалга новкъостага Буденный Семен Михайловичага

КПСС Центральни Комитето, СССР Лаххехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Советс вавча дийнахь денз деткъе йтт шу заларца дог тIара дахьлаца вуш Хьо, граждански тIема гурнал, Советски Геразшпура Иразш хьалдеча хьинарех IорвашIем дахьлолыарех пал.

Хьа деррига вахар — деналех майралех, Коммунистически партена, советски халкъа, коммунизма тIулакха боарам боаллаш мутIахьен тешамен хилара масал.

Шеначу дог тIара лов тхона, жза Семен Михайлович, Хьо новгIа-маршла а волаш советски Дахьен духьа дуккхача шеграшка вахар.

КПСС Центральни Комитет,
СССР Лаххехьарча Совета Президиум,
СССР Министрий Совет.

СОВЕТСКИ СОЮЗА МАРШАЛА С. М. БУДЕННЕНА ЛЕНИНА ОРДЕН ХЬАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Советски паччахьалкхенна СССР Геразшпарча Иназштех хьалхашка доккхий хIаман кагIдуларх а вала дийнахь денз деткъе йтт шу дизарна дувзаденна а Советски Союза Маршала БУДЕННИЙ Семен Михайловича Ленина орден долла.

СССР Лаххехьарча Совета Президиумо председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР Лаххехьарча Совета Президиума секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1973 шу, 24 апрель.

Л. И. БРЕЖНЕВА ФРГ ЕРГIОЛЧА ВИЗИТАХ

ФРГ федеральни канцлера В. Брандта вехарах КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лаккехьарча Совета Президиумца член Л. И. Брежнев визитагIа Германе Федеративни Республике IорIга. Визит е IерахI хуьк шера 18 мая денз 24 мае кIаччалца.

Хоза куг кхеташ саг я из оал шоай барзкъам доахача Долгиева Маретах МагIадбикерча бытхомбинатерча болхлоца. Соца худ по дахькха барзкъа, тIега атта а худ из. Хьинаре кьа я хьегаш башка-дика толамаш дахарах цуьнга тIейна саг IатIаш, яхь баркалла дукха да.

СУРТА ТIА: барзкъаш доахаш а М. Долгиева.

М. ЗАНГИЕВА сурт.

1 МАЯ СИИНА

БIаьсти дув баьнадаараш ханнаха дIадера шера - балхаш доаржадаьд Ачхой - Мартана района Оржоникидзе шеграIка совхоза кхъьегамхоша.

Соавжа зяба дыха хинна дыхта цамидоакхкхаш ахха а ахха, дIадувш дола фу дикагIа лаьтта дужаргдолаш даьтта шаьрдеш ба уххаза.

ХIаннзе 70 гектар баьццара горошек, 7 гектар помидораш дIаийнай механизаторааша.

СУРТА ТIА: лаьтта шаьрдеш авалл совхоза хьалха лаьтта трактористе Татаев Лаьча.

Т. АРЧАКОВА сурт.

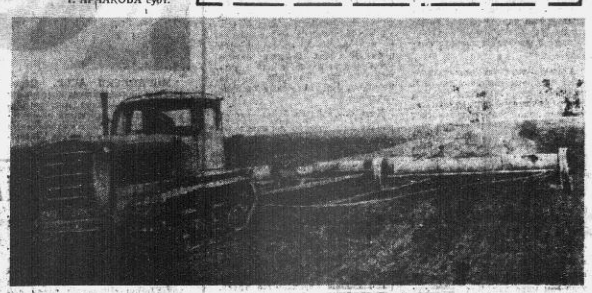

Юрташкара къаьгеамхой! Кхашкеи фермашкеи шеграIа йоаржае социалистически яхь! ДикагIа де бIаьстан юхье кхашкара балхаш! Хьувкъам лаххагIа кхебе пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера! ТIаIерттта кловсам лоаттабе хьайбай продуктивность лаххъяр духха!

(1973 шера 1 Майна даьча КПСС ЦК ТIаьхьехамашцара)

Грозненски химически комбината № 132 йолча пеха болхлоша къьастта дика лоархIаш я аппаратчица, комсомолка Бушная Наталья. Профессионально-технически училище чаьх а яьккха из цига балха- ена дуккха за ин. Цхьабакъда лоаннаца хIанз дика кхийтар из аппаратчика балхаз, ништа юкъеяьгар социалистически яхье хьалхалаттарашта а. Цуьуьха дьханнад цуи сий.

СУРТА ТIА: аппаратчица Н. Бушная.

С. ХIУГАЕВА сурт.

Июль бетта чотах

ЦхьоалагIча майна сийленна накъабакара къьхьегама вахте эттача Карабулакски буруь тоьара, балхий управление бурувдетараша дика къьхьегама толам баьккхаб. Бурув тохара биъ бетта план Ерригсоюзни коммунистически субботник долча дийнахь кхоачашIир цар. Ер шу доладелиа денз ну денга кхачалеьа цар техда 5450 метр бурув. Хьаьта уьк хоьедисача деношка планагIа лаьрхIачуьа совгIа управление колективо кхы а тоьхирда 500 метр бурув.

Уж толамаш доахача къьастта дика къьхийгад тIанзлеьха ах шера плап тIехкхоачашъьца «ВгIа Закон» яхача Редьков Николай кулгалдеча буровой коллектив. Цуьуьха тIехьабусаш баш Тонкогубов Дмитрий Ильич, Егоров Александр Константинович керте латтача бригадашкара бурувдеттараш. Цар тIанз къьхьегама бетта чотах.

А. БАКАЛЮК,
тха штате воапа корр.

ЯХЬЕ ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ

Пятилетка кхоалагIча, хоалдебеча шера хьалхара квартал Грознерча гIишлонхошта йола хала экзамен яр, тIанз аьчча паччахьалкхен планн тIаийна социалистически деккарашца кхоачашдора хьинар кто ца деш къьхьега дийзар цар. Из ишшта дувзаделна дар де деза гIишлой балхазн дукха хилара, къьхьегам бIаштIехьбоаккхача цIкьадола кхоачамбоацараш нийслуш хилара, материально - технически Iалашо яра тIулахдаш дика ца лелаш хилара.

Уж деррига кхоачамбоацараш цIендеш дIа а дIаьд шийна тIьаьхашка латта деххараш цIеьен диззан кхоачашдеш я уьк шера Ленина орден делаечча № 7 йолча трест». Грозненски специализированни монтажни управление гIишлонхой коллектив (начальник Н. А. Ершов). ГIишлой-монтажни балхазн дара хьалхарча квартала план 124,5 процент кхоачашIий цо. ХIанзлеьха тIехьхоачашъьяй управление гIишлонхоша биъ бетта задани а. КъьхьегамаI оьсарце лаьхьара задани тIехьхоачаш: я еш, гIишлой - монтажни балхаш дарга дIабола мах планагIа лаьрхIачуьа 0,9 процент долбаьб. Из бахьан долаш паччахьалкхенна кхоалагIа вадраш сомаш. ХIаьта паччахьалкхенна планаI совгIа пайда бара задани 30,7 процент тIехьхоачашъьяй. Соавжа уьк хана дIаьчарел 91,6 процент дукхагIа гIишлой-монтажни специализированни балхаш чакхлаьхад уьк шера цу юкъе.

ГIишлонхой коллектино ше беча балха юкъехъуьд, духха кердадеран, Уссаев Бязза пайда эи къьхьегам вIашIехьбоаккхара йолча дикагIа методех, монтажни балхаш деча механизаш, мIей, балха юкъебоалевий индустриальни блочни методаш, эргашкха тоьяьй производственна кулгалдара структура. Цу тIулахьо торо хуздйт къьхьегама оьсарце лаьхье, объекташ сихгIа тIаьлъяьяха.

— Тха управление дог да тха промышленни база, шох оаха доккхал а ду, — аьлар производственно - техничесн отдела изналь ника нох. Шгтильама. Цо ханнаьхеи йиззан Iалашо хьаьгеш йола объекташ трубни уьлапиш, металлоконструкцеша. Цуз тIеьлагIа бIоаьхкийча, тIоаьккша цхьана дIа а яхийта гIишлой хьаьгеча моттига вIашагIьеьх.

Ишшта монтажни конструкцеш кийчьара шерга шера къьхьегама оьсарце 10—12 процент кхоачашдеш. Управлене базе я поккхий пролеташ, краиаш. Уж дуккхагIъяраш рационализаторски предложеней хьаьгеш я. Къьастта дика къьхьегара белгалъяьна ца рационализатор Е. М Шпинев.

Трубопроводна уэташ вIашагIдеххара ца ешача предложеней кийчьаь стенд хьаьгоккаш чинрай СССР халкъа боахама карагIайнарой выставке. ХIанз а тIехьа ший предложенеш кийчьаь паточни линн эргашкха тоаеш ва Евгений Михайлович. Турбай гидравлита обработка алга мехкинзированнаIер яра предложеней лар цо. Из бахьан долаш хIанз из оперативни хоозза сихьата махьбоаккх, лаьхьенай цор тIекхал.

Дика-тIедика опыт тIа-йоха дугга, шозйла новкъостал лелга хинзаиза дарбдолаш тIама а хинна дIаьттад цига. ГIишлонхечара дикагIойла опыт йоьзара яштта новкъостал дара управление болхой, специалисташ бата хинна Московски области Армени, Куйбышеве, Антархидже, Волгограде, Монголе, Англе, Итале, кIыччаьа. Шоаш дIа мел кхаьчча боьхоца боля специалисташ тIаьрах тарра Грозненски гIишлон сий лаьхха доаттадеш хьабогIа уж. ХIанз управленеро бахийта гIишлонхой кхьегаш бе Камаае, Саратове, Нижнетагильске, Прикаспийне, Сирс, Кубе, кхычаьа. Шоай хьинари низи кхо цу деш къа я ьегаш советски болхлой сий лаьхха доаттаде цар.

Управленне кхьегама ветерап лоархIаш ва Н. Н. Безднерый. 25 шу дизад цо монтажни балхаш ду. Грозне мел йолча мехпаьлъта чакхдоахача заволанкха дукха монтажни балхаш чакхдаьхад цо дахьа я лоаиаш. Дукхазза вахийта хинна из вай мехен доакхоа арахьен лоархIаше гIишлош хьаьгеча. Нохч - ГIалгIай заслуженни гIишлонхо яха сийлоа цIи енна цуьна. Ций новкъосташе цкьаьно мехкаьпъта чакхлоаха заводан хьаьгеш хинна из Монголе, Ирае, нефтебаза хьаьгеш хинна Итале, Англе ревервуаш дIаоттаеча башка-дика хьоьхамаш гойтад цар массе а.

Цхьа дезад саина баттатайна лика толамаш доахаш я управленне тIинз карттера инженер волнов. Олигов сьаьха керте лаьтта йиьлагIа участки коллектив. Юхьханца из цига балха ечача хина мастерала, цуз тIеьлагIа прорабала боьх беш хилар из. ХIаьта 1967 шера денз Грозненски химкомбинатера уэлаш вIашагIьеьхача йиьлагIча участкана кулгалдеш хилар яз. Цу колективе хьинаре къьхьегара белгалбаьна да монтажникаш Петров, Тепсаев, Наумкин, Мусаитов, кхыбераш.

Пятилетка кхоалагIча шера деррига шоай ницкъ оарцагIа лаьха къьхьегаш бе управленне монтажникашна Брагунерча мехпаьлъта промысленнка. 4 резервуар. насосаш, сепарационни установка, компрессорни, грядирш, кхыбола оборудовани цигарча цIерио вIашагIьеьлачуьа тIеьлагIа юха а мехкаьпъта чакхдоалаеча химически предприятешка монтажни балхаш деи хурба управленне монтажникаш. Цар хьинаре дакъа лоттаерга керта установкаш хьаьгеча. В. И. Ленина цIеграIча заводерча шоалагIа хих пойда яцача блокашта реконструкци ергон, реконструкци ерзьяьчимически комбинатерча объектгашта я.

Ишшта дика къьхьегача управленне коллективана уж шера цхьоалагIча квартале дакъача толамашта итогаш, яьчуа тIеьлагIа КПСС Грозненски горкома бюрос хьожаьй карара кара тела Цце бойраьх. Уж толамаш кхы тIа а совхозаш накъабогIа из дезача-ца шIейна ЦкьоалагIа лаьтта.

М. ИЛЬИН,
КПСС Грозненски горкома инструктор.

ПЯТИЛЕТКА ФОНДЕ— 99 ЭЗАР СОМ

ГРОЗНЕ ХИННАЧА «ЦIЕЧА ШОАТТАДЕН» ИТОГАШ

Ерригсоюзни коммунистически субботник Грозне чакхлаьнарг доккха къьхьегама цIей хиларах гарра дика вIашIехьлаьккхан къьхьегамаI оьсарце тIехьхоачашъьяй тIаьнар дийзин. Боаьх тIаьболабаьхьа дукхаха чакхдоаха а, доаннаш ма-тингаш хилар.

Завкомаш, фабрикашка, гIишлоцIьеьеи предприятеьнкеи хьинар дIаденна къьхьегаш хилар нах. Ишшта из халкъ городе ерригача райбоашаш цу денна партийна, профсоюзни, комсомольски организацеша дика чIйчо яь хиларах.

Верригча ленийски коммунистически субботнике заьха доаиаш хилар 182 эзар сом. Производственно-къьхьегаш эар 47 эзар сом. Цхьан дийнахь, арахIийар 3-милион сома маьха продукци. Цу дийнахь дакъеха 992-эзар сом инсталлированна пятилетка фонда юкъехIинзар.

Коммунистически субботник долча дийнахь дIаеттар 12 эзар га, 40 эзар гарга юIотарг, ахьха а яьккх дIайнйхь 45 эзар квадратни метр газонаш, 350 эзар квадратни метр хуьла моттиг тIенъеш гостам-бьеб. Из бол беча дакъа лоацаш, хилар эзар автоматизированна механизмаш.

Хьабойча промышленни предприятеьшка. Гишлонъеча коммунистически субботнике заьха доаиаш хилар ечий студенташ, техникумаш профтехучилищаш десаьрхой, хьаьта лостач бога дакъа лоацаш хилар города школьни-каш.

Дукхаха «Красный молот» «Автоспецоборудование», Грозненски ремонтно - механически — яхь заводе-дуьаьт дийнахь кийчьар махдаьлътан гаранени оборудовани. — 810 — эзар сома маьха, деталеш запасни оатталарни.

Гишлонъеграша цкьана Грозненски 6 агат чакхдоаха завода шоллагIа аргIа хьаьгеча дакъа лоацаш хилар болгарски болхлой специалисташ.

Грозненски локомотивни депо коллективо субботника чотах дIаюха йигай 110 механизатен механизаьпъта продуктани яйца болха поездаш, шоь 15 дIа-ьаь йигай кхоьаьнъа довгора чотах, хIаьта ремонт яь кийчьбу биъ тоьлоюх.

Города институти дIа эзар совгIача проектировщикаша, конструкторгша маь боашаш цу дийнахь кийчьар массеех эзар сома маьха проектно - сметни документанеш.

Города гIишлонхоша чакхдаьхар бIаьш эзараш сомий маьха гIишлой - монтажни балхаш.

21-ча апреле — Владимир Ильин деь 103 шу эиззара хетадаьча Ерригсоюзни коммунистически субботник долча дийнахь Грозненски къьхьегаеюша тIаьхьехара къьхьегаеюша дакъа сакхсзан хиларн коммунистически идеяллаш тешаме хилара.

СОВЕТАШКА ДЕРГДОЛЧА ХОРЖАМАШТА НАКЪАДОЛХАШ

Къаьхьегамхой депутатий районни, городской, юртай, поселкоми Советашь моттиерча Советашка хоржамаш дара йола хоржамий округаш вIашагIьеьхка яьнна. Ерригa я республике вIашагIьеллар 9139 хоржамий округ я, царех районни Советашка дергдолча хоржамашта — 937 хоржамий округ, республикански подчинене йолча городской Советашка — 723, районни подчинене йолча городской Советашка — 105, Грозне районни Советашка —728, поселкови Советашка — 214, юртай Советашка — 6431 хоржамий округ я.

1971 шера хинначу хоржамашка дIаллаьча, республике баьх нах тIаьхIиттта хиларца дувзаденна, 75 хоржамий округ кхы тIаьхIиттай республике.

Общественни организацеша, промышленни предприятеьй, колхозий, совхозой, учрежденей коллективаша собранеш ю, районна, городской, юртай, поселкай хоржамий комиссеишка бахийта шоай аьиаллаш белгалбаьп. Масала, уж тайта собранеш яьй Наурски районера плодопитомнически совхозе, механизоре, комсаи лелеча Калинина цIеграIча совхозе, Савальское кокъера школе ишта республика кхыча районашка а.

ИЛМА-ПРАКТИЧЕСКИ КОНФЕРЕНЦИ

Самарайнаьх КПСС обкома политпросвещене цIаргIа ВЛКСМ обкома инициативаIга яь Илмани-практически конференци хилар. Цуьа тема: «Ленински вахеташ хьохочашдара республика кагIрхоша лоаттабу къьовсам».

Цига гулъеннача комсомольски активна хьалтахча къамаьл дир ВЛКСМ обкома секретара Т. У. Махмудхаджиевс.

Цуьа тIехьагIа рефераташ йийшар: М. Гайсанова — ВЛКСМ Грозненски горкома секретара, Л. Шестопалове — ВЛКСМ Малгалбика горкома секретара, Р. Таштамирова — ВЛКСМ Старопромысловски райкома хьалхарча секретара, А. Тутаева — ГПТУ-10 директора кхетама балха волча заместителя, М. Ахсабова — Нохч - ГIалгIай историен, местнен литературан Илман - тохкама института сотрудника, А. Бугаева —Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен университета студента, Э. Текуьтьевс — Грозненрча № 14 йолча кхъьрча школа хьегама балха йолча завуча, Н. Тревкина — Грозненски гарнизона бIухочо.

Илман - практически конференце гулбеначарг кагIрхой Ленина вахеташа дIа ма лехара хьалхехбара тIаборзабоь лелабу болл тоабара рекомендацеш тIаийцар.

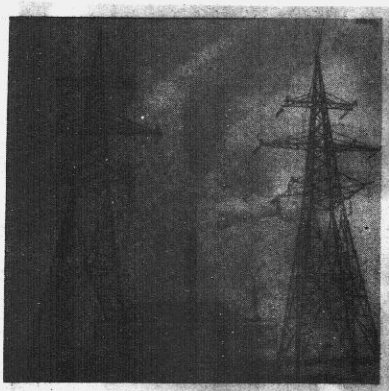

Оренбургье гIинлолкоца керда толам баьккхаб Цхьоалагlа май тlахьоачан. Областной центра массеях километр мара гьаьа йоьшай удаеча Сакмарски ТЭЦ-е планлагlа ецадача хlинаг кхо бутт хьалха промышленни нагрузкана кlалъоттаьй 50 эзар киловатт мез бола энергоблок. Из болх бе йолалайтарча хьалъэь яьлар Оренбург а укх шерара пусковой гIишло—Оренбургски газ чакхбоаха завод а электроэнергена lалашъеш йолча теплоэлектроценграла хьалхарча зрlа.

СУРТ ТIА: Сакмарски ТЭЦ.
Н. КУЗНЕЦОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ДЫНЦА КЪОВСАМ ЛОАТТАБУ

Дына духьал беш бола болх цахаддан бе безалга керттерчух цаI лоархIан да.

Цудухьа атеистически знайеш та дикагIа пропаганда яра докхха новкъостал ду юртанкарча партийни комсомольскни организацеша, школаша культура учрежденошца.

Атеистически пропаганда еча дына чулоацам, коммунистически морала а общественни кхетама а новкъардо яралг совгIа, цун lоткъам белгалбаь тха районна культура учрежденей болхлоша къаьхьагамхошца беседаш ешар. Цар новкъйт наха дынах лаьца яздаь книжкаш- Масала, къаьста сакъердаме хет къаьхьагамхошта Х. Бокова «Къаьхьагаш дыш», Б. Габисова «Фу хьех дыш», «Лаьдахачун никъ» яха книжкаш. Иштта сакъердаь болаш да атеистически пропаганда еча дынах яздь литература хьокха оттадар. Коллективни хьажар lадицалаздалеь цхьаъна ши да хьалха объявлени хьалтох библиотекаш болхлоша. Цул тIехьагIа «Маркизм - ленизмм—дынах» «Керда советски обрядаш цIейпи», «Къалсагi дын» «Пилма—дын духьал» яха-ча разделех доагIача тайпара книжкашни журналаш lоцюк истолаш тIа. Бакъда, уж lоцаяхар на балад болх. Из дика кхетаду Надтеречни района библиотекай заведующеца З. Хусеиева Л. Магомадова, Л. Дмитренкос, М. Журавлевася, М. Муртазаевали. Цара книжка тIара пхьанца да-дкаьх дувцаш ладувIаIчар сакъердам геттар айбеннача хана соца-ду цар шоай къамаьл.

— Цхьо дувца. аьлча. Цхьо ошпош дешарца оаш аьле сакъердам болийт цар дешарий атестически литературах. Цул тIехьагIа дешарашта дыш. Цул тIехьагIа дешарашта дыш. Цул тIехьагIа дешарашта дыш

ДОЛЧА ХЬАЛЕХ ПАЙДА ЭЦАЦ

Хьайбай боахам дIахо дегIаболлабора дехкар хьалхашка оттадеш КПСС XXIV съездо. Тешиначе доккъора база чIоагIегIеча фермашта механизаци елгеч из дехкар кхочушдеран лоарIамегIа йола шин дакъа да. Мишта чел хьайбай боахам дIаболлабар, царгара фоьхIа продукташ совнахара тIулахкаш Урус-Мартана районе «Красноармейский» совхозе.

«Красноармейский» совхоз дуьхьа лаьрхIа хьакхарч лелаеш боахам бе. Ер шу хьатIакхочачаш пхиъгIа 12500 хьакъ хила болгIар цига, ту дакъе 8500 кхонаряш а тIехьа. ХIаьта йолаш ер 12702 хьакъ.

Хьайбай продукташ дуккагIа яхаран паччахьалкхенга йохкаран Ерригезошни социалистически яхьь юкъе. Ткъа шеаниа дохьхий дехкараш тIаниIадар совхоз ди хьокъарч лелаеран. Аьлларчу пятилетка кхоалагIча, хьадамбечь шера. Хьадхарца кхаъзаче хIара шина хьакъена тIехьара 8,1 хурск а кIоастеш планах доарIаIобаб, фонбаш а доагIаеш дехкар кхочачаьдаш. Хьакхарч лелераша шозш тIаийна дехкараш кхоачаш да дарж юкъера пхиъ хьакъена 126 хурск кIоастеш тIехьара кхоастеяб. Боахама кIезига зе дац из. Цунна мишта жоп лургда ца хоьп белажаш вовар совнола керттерча зоотехнаш Исламов Рамазан.

Дуьхь тIалеттадалийтара гIулакх мишта лел? Дувцаргда хоз хеда. Керттехь зоотехника планах доарIаIобаб, фонбаш а доагIаеш дехкарч лел ца йолийташ Iанзара яхара тешаш шарна, рационаш кхьабар ухь. Иштта дай-теи ма? Доаккъара елиницца чубоагIа эьжажкаш, кIа, макуха, чич, хьоара дом, тух, мел, витамицин бакъда хьоар (хоьк-хоьк тела сенIжи силосе боацаш). ХIара хьакъена дийнахь буси 6 доаккъара елиница, 725 грамм протеин ела йоагIа. ХIаьта ер 4,53 доаккъара елиницца 6,34 грамм протеин ер.

— Хьакхарчашта доагIа доаккъар дIа ца луш рацион хIинга телхаю оаш?

— Доаккъар кIо ца дичча далац, — йоаз керттерча зоотехника.

Хьакхарч мецца а хоташ доакъар кхоларах резервлаеч, шийса пайда нийр ала йиш яц. Доаккъар кхоадора шиъ шкех бе. Зеъка лоаде йиш яц из, ишеса учет а лелаеш хан-хаиначъа боарамагIеи дикагIа дуьхьалолаш чамегIен тела деза доаккъар.

Шин бестагара йоагIа бетта кхачалца ца йоьхьа дуьхьа кхоабча хьакхарчаша хIаранена дийнахь буси 220 грамм дуьхь тIаьхьетIе деза. Ваьхьа дуьхь кхоабача из ха йоьхьа 2930 кхьакхаш хIаранена 120 грамм мара тIаьхьетIаш. Бохьан буу?

Дуьхьа хьакхарч кхоабача ферме да тхо. Помещенеш тIша, лоха я. Рамаех цIьакхха кизга бIаьл баллац, парна метгел хийр дIатIийийта ардахкаш дожаг. ПIаIраш айхха тIакъовблац. Помещенешка «ловзача» сквозняк хоп боаломаш сих латийтар йна хIама. Цуьа соагIа рационагIа деалачул 1,47 эдиница доакъара 0,91 грамм протеинн кIезигагIа. Цу хIара хьакхана дийнахь буси. Авайоахьш хьакхарч кхоабча жоттаг чуьостаеш я. ЦIьаш хана бIалла асфальт бехь кIоагIара дийнаш. Хаинаъка цIеп цу ныIдаь бIехьча колда сома тIоа уьа чуьостаьча. Иухьйна дIалла доакъар дар ийийш. Хьакхарашта бIехха колдийна. Ийтта муIараш хьайтташ ийийара доакъара ен колди эIашагIъэкIар.

— Дийнахь цкъасза цIеньо помещенеши чуьостаяь моттигашш, — бехк тIерабоок керттерча зоотехниаша. — ДогIа дийнахь тIаьдо болладаь бIехха хет.

Цхьаьнга хIана кхеташ цо а, хьакхарчаргата тIулакх дерзиш а. Асфальт бехь боацаш цIьара хинцIьаларе догIа дийлхача цIеньергбар, хIаьта кIалд бIехха хинпеларе холд а хургьашар. Дуьна ца яцаш из дерриге чIоагIа IатIкъ хьакхарчаната доьал тIакхетараш дегI дерам. Зооветеринарин а, кхидолла а тIулакх лерIа тIа. Ца ца кхачарах яцгу яхача лазарах уьх шера кхо бIаь совгIа хьакха енна совхозе. Дуьхьа дIаьдуу дезар 220 тонн, хIаьта дIаенна 226 тонн. 1972 шера ваьп кхоачашлъчуьа тIеъIаргIа 1973 шу хьатIакхочаш. 447 дуьла чуоттаяь, кхъба хьакха юхейн-сар совхозе. Царех 3046 хьакхо бейначу кхаь бетта дуьхь дIачуьер. Из бIаььн долаш ер. Цхьаьнга пIан тIехьхоачашъюенаш. Цхьаьнгахьа дуьхь мах бIабахиб совхозе дуьхь доакъхаш. Цхьа центнер дуьх дакъаргIа тIабахийта беза мах 135 сомн 91 кепигн за, совхозе, из цифра 168 сомаз дIаьхьачъа. Дуьхь тIадеттаталийтара гIулам кхочаш цо дуьхь из яраь, формашка дерригна баьхан куьгташ, деш хIапр бахьан долаш бсаIаъчуьа дуьхьагIа мах дIабоца дуьх дакъехарга. Цхьаьнгахь балха механизацина яьна хьакхий фермех. Цунна ма хиллара, кхьаьста халеи дуьхь за йоаеши болх. Са помещеши цIеньер. Нагахьа сенIж кергда новешеннеи дъаьд цо йоьх а тIаьхьа яраьта дерттIа хьаьлаш хурдIоаь кхоачаш самал а йиъ механизаци елга дуьна эцац. Механизаци юра пайдаь ма ду.

ШолагIча квартале Дьахенна 220 тонн дуьх дIадала деза соахозе. Цу гIулакха чуоттаяь кхоабача ерригнех 2250 хьакха дуьхь дIачулургьа. Цхьаьнгахьа хIама сайна мара дIахо а дуьх тIа ца детталойна планован задани кхоачашъера тоьыргыеш уж. ТIакхха кхы тIа а боарамагIа кхоачаш дуьх тIакхетанза йола хьакхарч дIачуйла езаргьа. ХIаьта боахама дIахо йодача хана планаш кхоачашъер чIоагIа хIама. Из.

Аьхки концентратащеи мошача доакъаршеи кхоабаргьа хьакхарч. Концентраташ Ермолокски хIиллерперед а хьакхарч. Аьлл мошача доакъара лаьрхIа 300 гектара тIа Дийнаха люцерна я. Май буот юкъе кхабачача ханд лоперна хьалгIара, ТIакхха мошача баьца тIа арайоахкарга хьакхарч. Цу ханна терказде деза цIьа хIама да: хьайбаш когаш тIадетташ буц йоаерIнойеш, хIалкхъаргIойлаш, люцерна тIа, хьакхарч дIа-ъа яьржа лелерIойнаш чулостаяь кхъста участкаш хила еза. Из совхозна спецIалистнеи хьакхарч лелераш теркал ца дича дергдоаш доарIаIене гIулакх да. ХIама ьаьча, цкъа хьакхарч яьжа дюпрна хьатIайоалане а кхъеч участка тIа йоаежерIойлаш. Цо торо хулийтаргьа мошача конвейер эффективно пайда эца, культурна дыгIенаш дукъеча яхаргьа.

Х. БАЛАЕВ.

КЪАХЬЕГАМА ВАХТЕ

ЦIьоалагIча майна долча КПСС ЦК ГIалгIехамаца деган Ноодаьха кхъьег укх депошка Старогрозненски бурув дегтача управление чIоагIача коммуниста Шовцова Николай куьгтаеча Богада болхлоца.

190,2 процент кхоачашъяьй цар кварталан планан. 1134 метр буруз тегар Шовцова кулгалдеча колективо, хьаь бетта план 596 метр мара яцар. Хьинаре кхьъег цу бригада членаша апрель бетта а, 17 апрель кхатIакхочаш 296 метр буруз техьд, е графикан 41 мето дуккагIа.

Шовцова кулгалдеча бригадан дукъа тIехьа ца юсаш кхъьег коммуниста Шарко Василе бригадас а.

Дика новкъостад ду шоай сменни мастераша бурильщикий ГIончаша Куьнев Руслана, Магомадов Сайдина, Албастов Николая. Бакъах дика кхет уж. Фе хьеж энергетически оборудованера электромонтер Посов Виктор.

Бурув дегтачарна докхха новкъостад ду лаборантка-коллектора Лазарева Тамарас а.

А. ТИЩЕНКО.

СОМИЙ БЕШАМАШКА

Тийжа аьрда оагIорахьа массеэк километр гаьна яда Пауреки района «Комсомольский» совхоза комсий бешамаш.

Районе эттара къонагIа бола боахам бе из. Хьаьта цунца цIьана эттара дикагIа бола боахам а бе.

Дукхача къамех бола нах ба ду комсий башшамашка кхъьегаш. Iаламо дуьхьайбаяка халонаш эна а еш. Кавказе тIехьхьарча хана хулача шеалаш. Дайлача деноех, хьекхача михах комсаш лорае Iемзб комсаш лелераш.

Хьалха текхаш гIум йолаш шаьра аре хинначча уллиз ваьй ювца совхоз, цох а гуш да мел кхъьегаш безашш лакха говзал йолаши ба цига болх беш бараш.

Дадаха юртбохама шу чIоагIа халеи аьттув боацаш дар совхоза комсаш лелераташ. IхIабакъа-да, шоай бола иш тIабахийтар совхоза кхъьегамгIона лакха дуьхьаъкъ кхебаран пIIслагIча пятилетка кхоалагIча шера планаши декхараши кхоачашдар кийчо еши.

Ерриге совхозе комсаш тIайолаш 1540 гектар я. Соацка гуразьа юхьханца 500 гектара чуоуийташ хий диллар ухъаза, хIара гектара 2—2,5 эзар кубический метр а кхоачийташ, 1132 гектара тIара комсаш яIар, йохьаергIойлаш дика дIакъайлар гаьнаш.

БIьастан кхашкарча балхий планагIа 10 апрель тIакхоачаш комсаш хьаьлла лаьрхIадар совхозе. IхIабакъда, дика вIашIтехIыхьа механизатораша кхашкара балхаш цхьатарра дIадаьлъа-ран пIан тулпа йийзар — 2 апрель тIакхоачаш ерриге комсаш хьайийлар. Из чIоагIа лоарIаме да. ХIаьта аьлча ухъаза хIара ди деза да. Чеховаш тоха за хьатIа а кхачалъеьа комсий гаьнаш иза дийнахьенача хана цIаьна тIаьдна лаьттан боккха тIоа дIабаьккхе кхоаре веза. Бригарча комсий ара 5 миллион гарга комсий га ягIа. Лорраеш лаьттан кIалара уж кулгашца хьамучкъа-яха чIоагIа хала да. Уж ъьаеш машинашца.

Муглараша ' юкъе гIолла чакхъьолъача агрегаташа чIоагIа фо детташ комсий гаьнаш тIара лаьтта дIадоаХ. Магахь санна чIонакаш тохьалца цхьа кIезига хьа тIехьалийтача фено дIаеттача лаьттан галаша чIонакаш лозае е дIаяха тарлу. ТIакхха дъьвкъам локлургба.

Из пийсалийта йиш яц, цудухьа комсаш хьаьллита сиздьа механизаторша.

Шпаьераш латтача мутIаргIа агрегата тIехьа наь болх комсий гаьнаш хьал а ешаш. Пул тIехьагIа юха а машинаш йоалл комсий гаьний мутIаргIа юкъе кий дилла харцаш доахаш. Иштта цхьаннена тIехьа шеIлагIар деш аргIанара декхараш кхоачашду кхоасш лелераша.

— Ухх шера тхона хьалхашка докхий декхараш лагт, — йоаз совхоза директора Б. К. Чагаева. — ПланагIа 8340 тонн комсаш кхее езаш а тха совхоза колектив, латтачхьалхенга 9630 тонн йохка декхар тIаийдаз оаха. Шу декхарех тхоаш лоарIадерга аьнна хет сона.

Совхозе ерриге комсаш лелаеш 13 бригада я. Царех дикагIа лоарIаш а Казачков Александр Ильинович куьгтадер. Цун бригада 137 гектар комсаш лелаю, 25—27 саг ва до кулгадеча коллектине. Ухх шера планагIа 950 тонн комсаш чуоуза езаш я бригада, тIара гектара тIара 69,4 центнер йоаккъаш. Шоай торонашта-на тIехьа хIара гектар тIара 85 центнер йоаккъаш паччахьалкхенга 1170 тонн комсаш йоаккъа социалистически декхар тIаийдаз цар.

Механизаторама Амиров Альмидеи Халиков Артёмен ма-шинаца ' хьайийлар комсий гаьнаш. Чуниев Султанен Александров Федорен, механика Трудоков Николая кулгал а деш, шпаьера ремонт ю копер хьаьяй. Филиппов Яковен Тарамов Султанен чуоуйча хана комсаш механизаторша тIаьтIайоттара приспособлени хьаьяй.

Комсий гаьнаш — тIа цхьаьнга тIа а техадац, хIаьта хьувкъама уйла еш ба уж кхеераш. Иштта хила а доагIа из-м.

Бригадира Казаков Александра сихьаьлъ общежитена, столовеза, клуба ремонт еш боахка гIиш-лошъераш.

Хургбогча хьувкъама уйла еш. Терцам тIабохийташ кхоачашну бригадира таханара декхараш Духха новкъостад ду цунна отделене управляюще. Шоайла загаболлаш кхоачашду цар гIулакхаш. Даим цхьана ба Александр Ивановичн Валентина Павловнаи, мари сесаги да уж. '

— Хувцамаш хул тха вахарца, — йоаз беташ бу Александра, — хьалхаъга со вар укхаь хьоаш, хIанз ер я.

Казачков Александр отделене агронома вар, хIаьта Валентина — бригадир. Шишкче лешш багбар. Агронома дипломн хьайийар Валентинас. Отделене управляющелца хьожайир из. Новочеркасски совнаprшкола чахъьлъкхача совхозе хоам паучкоме Александрара дьлар:

— ТIехьайисача бригадана кулгалде вахача бакъахьь ва хьо.

— Вахе везе гIорга-кх, фу доал цига, — лоацца жоп делар коммуниста. Цул тIехьагIа ши шу лаьчча хьалларча мутIаргIа-ка ер дергда.

Гаьна ралаш цIеран йоаг бригадира Мадарова Умана, Юсупова Жоьзана, Тарарина Матренай, кхыбарий.

Хьалхашка латта декхараш лизза кхоачашдар къаъсеран безашш шоай гIулакх дика довзаш уж хиларах тийша да аьнна хет бригадира.

— Кхы цIьа хIама а да декхараш кхоачашдара лоарIаме дар. — N 2 йолча отделене цIьаьлагIча бригада кулгалхочуна Цицнев Ахьмадца яхьь дьаьча цох а новкъостад хургда тхона. Из ше ученый агроном ва, комсаш дика кхее хов цунна.

Тешшаме шоаш лаьрхIар кхоачашдара къаъсеран да совхоза комсаш лелераш.

А. КУЙМОВ.

Механизаторий чIоагIа

БIаьстан юхьъе юв культурашан дикача агротехнически ханашка дIайийна бабаш Сунженски районе «Путь к коммунизму» ядача колхоза механизатораш. '

673 гектара тIа вIашагIъэбаь кеш горохн, 273 гектара тIа кеш, 476 гектара тIа горох, 50 гектара тIа судански буц — иззал лаьтта да культурашан дIайийнараш. Иттаран гектараш планаш совгIа да культурашан дIайийна лаьттан галаша чIонакаш лозае е дIаяха тарлу. ТIакхха дъьвкъам локлургба.

Наьсаерча ПМК-632 къъстта дика къаъегарна белгалъьина и прораб Оздоев Iийса дерте латтача гIиппонхоай коллектин. Цхьаьнга буттт дIабахийтар цо пачхьалкхен план тIехьхоачаш ца еш. ХIанз 70 квартира йола цIеньош хьалдеш я из. Хьалхарча квартала планан соотIа дика къаъегарна белгалъьина гIиппонхоай 13-эзар гаргта сома маьхьа гIиппой-монтажник балхаш. ХIанзлера дукха хIама ца эшиш биъ бетта план кхоачашъй цар.

**Хьинаре къаъегарца белгалъьина ба гIиппонхоай А. Арчаков, Г. Харсиева, М. Измайлова, П. Камурзова, Х. Вишегурова,

АПРЕЛА ІАЬРЖА БЕСАШ

Зиза теха латт миндаль а пересекал а, хоза хьалдахьлаш розаш а сийна буш а. Доккхача Іаьжжча алапашца яззу газеташа провокационни нах бомбарах, террористическа актех. Мангта 20 1973 шера итальянски апрела бесаш. КъайлагІа вІашшаІкхетаршо гучкъаьа конференцин сьеашни яьчуьа тІехьаІа политически зуламаш де йолаенна неофашизм.

Цхьа минот яха мара 7 апреле Турингера Риме йолаш хинна пассажирски поезд экспайтар. «Фашизмо-анархо» яхача ультраьадьехьарча банда юкъъеваоагІача Нико Асси кийчвеина хинна эзар пассажир ше, царех дукхаІоБарш боюш кхалнаш хиннаб. Цунна бе йоалаше а йийссаш лаьтта — фанатик лаьцна.

«Бергтердар — мекка цхеран тІатассар, — генуазски набахьта шийна дагардар лечьъа ца деш дийназ Ассе. — Пачкха йиш хургьа тІекъа неронорот кайчьеш». Боарам боаллаш нацизм дукха езача Ассе набахьарга доагІа шиЙ хІара письмо чакхдоллаш «Зт» лаьтта: «Іаьнна фашистана кхиБ» беш хинаб шиЙ новкъосташка, Гучадаьнна, цхьа кІира лаьцна неофашистана Мишел Рауи-Ландоцца провокации кийчьагІа терроризта хоьш хиннийта. Из хилла а хиннай.

Редко-ла - Калабрин ялаха къгьбелъаш городерча неофашистанша керт лаьтта, тІехьаьрча хоржамашка сенате держача Франческо Франко. Милаш ишттанг е лаьрхІа хиннад. Іаьлаллаш из де цунна бокъо сиеаш. Цхьабакъа, из ца хьатІаяхчалоьхьа неофашистана кийч а бан не деззо кергагІадьаькха хиннад бандитанга. ПрограммагІа къмальаш дьа а ца Іеш, порядок телхелеш. Бахача пахаеш полиц цецеш довнаш дезга а белгалдаь хиннад.

«Пема отрадитанта миЙниг хургІ йоацлера «ДІалаьна хиннаьлиг», цар ну хабаранна лаайийгІа дан. Провокации хилар. Бе лелаю бомбаш лелаЙгІитарех массеьк сагга чоагІаш яй, вийлаш къоре полицейски Антонио Марино. ЕрригачА политически лостамий паотей итташ эзараш нах баьккар из ца Іаш, йолдлача: антифашизм — мекка духхагІа болча наьха юкъара байраех.

Терроростан духха ца гоаш лийзар. Уж хиннабар неофашистана вІашшаІкъеллача «къаман авангард» яхача организаце активист Маурицио Мурелли а цхьан хина бокхех пІа хезача чемпиона воі Витторио Лой а. «Итальянски социальни болам» (ИСД) яхача парте нах боабаррш шийца цхьаккха ГІулаех долаш бан аьлар сихьенна. Цхьабакъа, доаттаца тешаеш хьалъехьар провокаци кийчъяраш из чакхъьккхараши Альморанте парте лидерах марз воацлера. Зуламе ешта шарЙкерта воаллаш указзанеш тешаш хиннад де Алдреис яхар, ИСД депутаташа сенатораш лорабер, Журналисташта дагадеанаш ши бутт хьалха Реджо-ди-Калабриера — Франческо Франко йСмаера цхьадолча газетийн журналийн редакчашка. Зуламе ешта шарЙкерта воаллаш. Дакъьала хийла фашистски Европа!» аьнна ца Іаьздаза ена гектографически листовкаш. Цхена хІал латтарг: «4-гІа Іаьржа бригада».

Ала хІама доаллаш бисача, ерригача Итале кхаБкаю эгІазза бІаргайийча неофашистана ахь а бІехаГІа йолл провокации кийч. Шен кержа метод керда яц, изм Муссолинера Іаьдал кара кхьаьчча хьалхарча шерашка а деш дар. Цу хана фашистана кхиБ ена нах боа а беш из шолдехьара низаната дІатІадуллар, царна чІир дехар дуьхь. Иштта дІа хІама а: Примавалле ахьана фомбаш кІоргале ИСД секце секретара Марио Маттеи квартира йіи техар. Говза кержар провокации ях моттиг. Примавалле — «цІен комитат» кхе нах боа район. Неофашистан пІелгашна загарбе йиш я цига.

Шеро вийра Маттеи цин воІ. Зуламхоша йитазо: «Маттеини Сельвениконся (моттигера цхьаьккха неофашист) «пролетарски суд» де доагІар дьа», аьнна тІаязза йолл листок.

Следователи — авантюристически ультраьадьехьарча организацеша из дальй тоххам бел балеа, неофашистан шоай шу пІулахха бехке бан аьнна оазлаш бен.

Итальянски конституце цхьана тайпара я боьхо дан фашизм юхатІибьыра, 1952 гера тІаийна ца законо дІадеп моллагІа а фашистски организацеш вІашшаГІа йохка йиш йоолдера. Итало демократически низаташ хоздамбоаш дІадеп кхаетар «антифашизм — мекка духхагІа болча наьха юкъара байраех.

Терроростан духха ца гоаш лийзар. Уж хиннабар неофашистана вІашшаІкъеллача «къаман авангард» яхача организаце активист Маурицио Мурелли а цхьан хина бокхех пІа хезача чемпиона воі ю предприятеп. Советски Союзе а хьажа социалистически мехкашка а чІоагІа мах бабб серпин фосфорни кислоташ деча а питтл искусственни удобреепеш еча а заводаш поаздаш.

СУРТА ТІА: Гіиняшерча «Бипрокуус» яхача проектни института инженераши техникаш серпи кислота заводна макет ешт бе.

ТАСС сурт.

Польски экспорта керда а сиха дегІайлагІачарех а хинна дІаэтаГ Іилма-техпически уйла. Хіанз ПНР инженераша кийчъьча проектагІа хьалъеш а тайп-тайпарча профпаегІа йолл 170 промпаедеп. пи объект: мекар дуг кижа Іоаг-ьа ше заводаш, электростанеп, вІор бокха шахтап, химически комбинаташ, гІишлоп материалаш

КУЛЬТПРОСВЕТБОЛХЛОЙ КОНФЕРЕНЦИ

Самардийнаъь республикански просвещене болхлой ЦІагІа культпросветболхлой конференци хилар. «КПСС XXIV-ча съезда ДІамалеххара кагирхошта коммунистически кхетам балара кхобни учреждеений декларашта яхача темах доклад йар грозненски горисполкома председателя заместитела И. К. Ивченкос.

Докладчика къамаьл даьчу Гіехьаьгіа «Кагирхой салолІам дикагІа вІашшГіехьбаккхара формеи, методаеи» къамаьл дир химический культура Дворепа директора А. М. Попова.

Революционно - тІемен къьбелгамеп традиций дарах тІе кагирхошта кхетам балара яхача деш хетадир шоай къамаьл Н. К. Крупске цІепрагІча культура Дворепа директора В. С. Клинова вина, Кировн цІепрагІча парка массови сектора заведующе А. В. Гребепниковаьс.

Къьсстта сакъьрдам болаш дар «Кагирхой интернационални кхетамца культура кхебар — клубни учреждепеп Іаьнарца» къа-ьрдерта секретара декъаР яхача темаку В. И. Ленина цІепрагІча культура Дворепа директора К. А. Малява дьа къамаьл.

Конференце гулбепнарий «кагирхошта эстетически кхетам балар яхача темана теркам тІабахийтар обзовпрофа художественни самодеятельпости ЦІеп директора И. Н. Ирженскс.

Атеистически пропагапдеп коммунистически обществе къопа салоладеккара цун доарлІами чІоагІа белгалдаьккхар республикански просвещепе болхлой ЦІеп директора В. М. Обрадпнаса Пролетарца цІепрагІча клуба директора А. Е. Новиковап.

Керда советски обрадапи традицеши - кагирхошта массови болх бечу наржа форма йолгга белгал а доаккхаш къамаьл дир Ленина цІепрагІча культура Дворепа художественни кулгалхоза ДІ. А. Фенпсоп «Красный молот» заведующа культура Дворепа директора В. И. Болдасовеп.

Клуба активаша болх вІашшГіехьбаккхара де доагІарап дийнеп Ленина цІепрагІча культура Дворепа массови сектора заведующе Д. К. Гордона.

Облсовпрофа культурно - массови отдела инструктора С. П. Абрамова дийнар кагирхошта тІема - патриотически кхетам балара клуба дехкарех.

Конференце « дакъа лаьцар партийни комсомольски бехктокамерча боахлоша.

С. ДЖАМБУЛАТОВ.

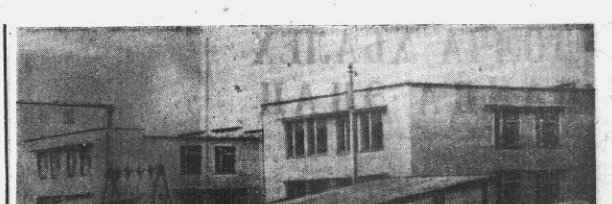

Нохч-ГІалгІай гІишлоп еча управленне чуйоагІача СМУ-5 гІишлошгарача докхха соогІат даьл № 4 йолча мокрайопе бахача мотт-ехь тІехьа яьлаш 280 мотт-ца лаьрхІа № 112 йола берий бепп-ялеш.

СУРТА ТІА: керда хьалъеш бепп-ялеш.

И. ПЛИЕВА сурт.

МЕХКДАЬТТАХОШТА— ПРОФИЛАКТОРИ

Планировапеп экономически стимулировапеп кердача системаГІа болх бечу «Сунжанефть» НГДУ мехкдаьттахоша «Серноводск» яхача курорта юхе хьалъяьй шоай предприяте социально-культурни мероприятеп фонда чотах 20 меипгай дІоттабе бпп йолла профилакторо. Хіара цІагІа шпшпа саго салоларгдолап шоша а ВІашшГіара яь хоза эзап м профилакторе яр. Хіанз цига эгІара хьалха салолаш ба «Сунжанефть, НГДУ мехкдаьттахой».

Ш. БАТАРБЕКОВ.

ТОАБЕ ДЕШАРХОШТА СПЕЦИАЛЬНОСТАШ ЯЛАРА БОЛХ

Дешархошта тайп - тайпара профессеш Іомаечь боккха лоарХіам болаш да совхозаша, заводашца, кхыча организацеша школаЙ цхьаллаш буссам хиларх. Из дика кхетаду цхьаша пчела школаЙ коллективаша организацешеп. Масала, лаккерча класс-санка деплача кагирхошца хестаеста беседаш юо «Пазраповский», «Октября 40 шу» совхозий спецыалистаеп «Электроинструмент» завода пижеператорп. Цу беседашка спецыалисташ дуьхь шоай боахлаиий, предприятей лостагга хьежжа малагІа професи Іомайча баьккхьа, и. общественни хьаьш тоаллера эшш йола профессеп малагІаш а, шоай къастегама наькъах, кхидолча дешаеч.

Дешархой производствепна бригадаш лерттІа вІашшГіойсха-ярп Пюй - Юртарча школаша. Хіаьта яхаи кхиппаш цар болх бергбола участкаш белгаз а яьха дика тІе дир царна «Октября 40 шу» совхоза кулгалхоша.

Бакъьда, лерттІа вІашшГіехьбаькхабакъар ГІадахача цешара шера дешархой производственна бригадаЙ болх Іаьий - Юртарча, Наьсар - Кертерча, Экажжонтий-Юртарча кожарча школаша. Хіанз а тІехь дешархошта хьуна участок хьакъоастаьш Джайрахьарча интернат-а.

Дувца ца деззаи хоша да ахкан кьиикулашка лаьккерча классашкара дешархой производственаш кожьеозар бокхха лоарІам болаш долаго. Из болх боагІача чаЙпара бичча кагирхой къьлеачапара бесаш ши бутт хьалха Реджо-ди-Калабриера — Франческо Франко формосен методаеи» къамаьл дир химический культура Дворепа директора А. М. Попова.

Революционно - тІемен къьбелгамеп традиций дарах тІе кагирхошта кхетам балара яхача деш хетадир шоай къамаьл Н. К. Крупске цІепрагІча культура Дворепа директора В. С. Клинова вина, Кировн цІепрагІча парка массови сектора заведующе А. В. Гребепниковаьс.

Къьсстта сакъьрдам болаш дар «Кагирхой интернационални кхетамца культура кхебар — клубни учреждепеп Іаьнарца» къа-ьрдерта секретара декъаР яхача темаку В. И. Ленина цІепрагІча культура Дворепа директора К. А. Малява дьа къамаьл.

Конференце гулбепнарий «кагирхошта эстетически кхетам балар яхача темана теркам тІабахийтар обзовпрофа художественни самодеятельпости ЦІеп директора И. Н. Ирженскс.

Атеистически пропагапдеп коммунистически обществе къопа салоладеккара цун доарлІами чІоагІа белгалдаьккхар республикански просвещепе болхлой ЦІеп директора В. М. Обрадпнаса Пролетарца цІепрагІча клуба директора А. Е. Новиковап.

Керда советски обрадапи традицеши - кагирхошта массови болх бечу наржа форма йолгга белгал а доаккхаш къамаьл дир Ленина цІепрагІча культура Дворепа художественни кулгалхоза ДІ. А. Фенпсоп «Красный молот» заведующа культура Дворепа директора В. И. Болдасовеп.

Клуба активаша болх вІашшГіехьбаккхара де доагІарап дийнеп Ленина цІепрагІча культура Дворепа массови сектора заведующе А. К. Гордона.

Облсовпрофа культурно - массови отдела инструктора С. П. Абрамова дийнар кагирхошта тІема - патриотически кхетам балара клуба дехкарех.

Конференце « дакъа лаьцар партийни комсомольски бехктокамерча боахлоша.

С. ДЖАМБУЛАТОВ.

Из да цун ираз

Шоллагіа шу мара дан Грозненски медицинскеи училище яьхача Гайсанова Таиаиие процедурии сестра йолаш Пьысареп пайдаре Лидице болх бу.

ШиЙ болх дика боязарап а, шиЙ деккар дика кхочушдарах а юрта бахача наха чІоагІа езаенпай из цу лоапцача хана. Ше эгІара хьалха балха ева, шиЙ-шиЙца уйла йора Таиаиие: «Сайна духха а безаш, дего къьобаш а бен хьаийп ер бохь лерттІа дуггуБиЙ-теш сога? Цамогача наха ваппача бесса кулгга кІаьда хила а цар дер хьаста а тарлургдийтеш са?».

Цу тайпара дуккха а хаттараш хьалхаиику уотгар кьонача медицински сестраиа.

Цхьабакъда, из йолча дарба дайта хъача унахоита кастта гучадьлар: Таиаиие шиЙ балхах бІубенна а а дика бовзаш а хилар.

Духха хул больнице унахой, уж тайп-тайпара ба: цхьабараи лазарг дІадовзийта а, цунна де деза дарба дІахеЙта а йиш йолаш хул, хІаьта вожаш, бер жо хьаста, пар дера ІотхІам хургбоагІа тайпара дувца деззи хул. Духха мотт-гаи иисьелар юрта дар а вопцап. районпи больнице дІабига йиш а йоацап хала унахой болаш.

...Соалоаца хеххаачи карта тІа кхийта чІоагІа ворух хоадпаь вар 14 шу дьапна Канцырош. Таиаиие техка чоп гийга а тийга де деззап дола дарба дир. кІаьпк ди-кагІа хилар. Духха пийсу сарралца болх а бан, кІаьд а ешта йижачуо іехьагІа, мерзача мабарах а яьпна, аз бийса яьлча е схлуиача хана. — наб а ййна. ишп беха воагча унахочпна сатем бе яха ецап. Цунах бІу къожабап Таиаиие. шиЙ іамигача Маринайга оал цо: «Іа наб елахь, со ух сахьаре хьопаІгІа хьона».

Бакъда, «ух сахьаре» я йиш йоацап а пийсу; питтл хилар 12 июне бийсан 11 сахьат дьалпача хана. Хала, сага ишп бохоп дола. III—IV стаде гипертопически лазар долаш йола М. Латыпова геттара во хьал долаш яр, шийна іамападца дарба деп хинпача Таиаиийпа чІоагІа сатуп-сар цо, из-ча шийна гІойле ихлар дог гоалаш. Из пхьала хила а хилар: чехка унахочпна хьажа а хьажа цунна де деза дола дарба дарбах гІо хулий а цо наб йой а хьопаи цунна юхе Іийра из.

—Хьона хала хиннадле а, хьа наб яйпаиле а, сона-м гІо дир Іа, хьай дага мел латтар ихочпач хиядя хьа. Таиаиие,—алше йоаца бодах уиахопна. Кхи цунна йіама дезаи. Из да цун ираз.

Юрта-м хул а ба медицинскеи боллпой, хІаьта а Таиаиие тохаш бола маха, цо оттаеи йола: пиатпоз пина а а пийса а хет мотахоштца. Цудухьа цунна разьа а бе хет тІара баркал а оал юртарпе на-ха.

Ф. ХАМХОЕВА.

КХЫ ЦХЬАЬККХА КОТАЛО

Дика хоам кхалчаб пайга Бухдрестера. Румыпе столице массеех дийнахь хилар доттагІапеп эскарий пий лоіамах тІатарпий хилар летарий чемпионат. Пига дакъа лоацап бар эуиеии Европап чемпиопаш пиизеапаш, кхы эуккха гІорбалпна спортсмепаш. Пазва юкъе пао Гроэпера дуиеп кхаьчкорта мотт-ига доаха мегарп а доаг-ьа.

С. ШОВХАЛОВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

29 апрель
I ПРОГРАММА

16.15 — Передачай программа. 16.20 — «Хішний отпад» (молодеж йола передача). 16.45 — «Эрсий мотт». 17.30 — Шоашт новаторан. 17.40 — Кпиожкпаш. 17.50 — «Кхы гІара садазарбап лелаЙар — дозрИЗатмера учаетпикаш (цветпой металл). 18.10 — Мидлповий — лепйскп университет. Хіама хиздар коммупистически бе-гадо я. 18.40 — «Нохч - ГІалгІайн гІоиза». Информацеопни программа (эрсий, ГІалгІай металл). 19.00 — Концерт. 23.15 — Кердазарап. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

19.30 — Хоккеп. реклама. 19.35 — Грозненски райопера къьлеачамай атеистически кхетамца кхебар (ГІалгІай металл). 19.20 — Шоашт. берапп. 20.00 — Дупеп хьалъэаита юкъара обзорнеи. 20.15 «Коргбоакар мелаиаи мелодии» къопсам доагтобе 19.05 «Август бутт» яха художественни фильм. 20.15 — Кагирхошта болх бацпеи яха художественни фильм.

27 апрель
I ПРОГРАММА

16.15 — Передачай программа. 16.20 — Іилма — юрта болаеп. 16.50 — Кпиожкай тархе гІа. Хіпиий поэтай стпхаш. 17.10 — Пий пахьапаеп 1-чу Майпа. Номера 75-гІа йолча берий лелаиара трапслеии. 17.40 — Моиголо сопиалпи купсаиаи (поэтий металл). 18.10 — Кердазарап. 18.10 — Кагирхой. 19.40 — Боебола телевизеии. «Товарищ Неприкасаемый» яхача телевизеопни документальни фильма премьера. 20.40 — Боебола телевизеии. СССР-ч халъа хотаеп Гулаева Іилмалча Пазмотпой а Добровольская-н хІиепй пока. 21.00 — «Хі» Информацеопни программа. 21.30 — «Дон Паскуале» яхача Доппицетп оперепгІ-ски опера. Телевизеопно - музыкальпи спектакля премьера. 22.50 — Спортпи пи программа. 23.40 — Кердазарап. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

16.15 — «Цеп» — ГІалгІайн гІоиза». Информацеопни программа (эрсий, поэтий металл). 18.35 — Кпиожкпаш. 18.45 — Коргбоакар мелаиаи мелодии» къопсам доагтобе 19.05 «Август бутт» яха художественни фильм. 20.15 — Кагирхошта болх бацпеи яха художественни фильм.

РАДИО

26 апрель

9.30 «Юртана хазарп» (ГІалгІай металл). 6.45 — Хоамаи. 6.55 — Хаотта. 7.20 — «Грозненский рабочий». «Комсомольское знамя» газетаи обзор. 7.30 — «Сервало» газета обзор. 16.00 — «Депутатски гІулаехьара оса корреспопдепеп (поэтий металл). 16.45 — Социалистически кхы хьалхалаттазаьта доза конкурс (поэтий металл). 16.45 — «Дика деза лекоп хьалаеп а цар чуповаеп а, цар ду эуаеп ах яха беседа (эрсий металл). 18.00 — Итогета занятенпа (ГІалгІай металл). 18.10 — Кердаз хоамаи (эрсий, поэтий, ГІалгІай металл). 18.40 «Шоашт кхалпаи» яха радиожурпал (ГІалгІай металл).

27 апрель

6.30 — «Юртана ІаЬрж» (эрсий металл). 6.45 — Хоамаи. 6.55 — Хаотта. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.30 — «Ленинан некъ» газета обзор. 16.00 — Комсомольски кхыкъегама школа лидагІаркоита долча новыхьотт-а. Производственни предприяте банкана Іаьржачу чІа беседа (эрсий металл). 16.15 — ДоттагІай-наькъостий. 16.30 — «Самодеятельпи творчество Іаьпа» яха радиокомпозеции (ГІалгІай металл). 19.05 — Іилмаи техпически информаци (эрсий металл). 18.10 — Керда хоамаи (эрсий, поэтий, ГІалгІай металл).

ХАОТТАМ

Таханн Республике гІоллеп Грозпеи хуцалаупу моргаш а йолаш, йоаччаи а йоацап, малхбалера секунда 5—9 метр сухьал дІадаи чух а хьакхаи ха хиза а, фегарга температура республике 17—21 градуе. Гроозе — 17—20 градуеи йіоахзад йоаши хила а гарлу. ДІахоччи шпи деп шпи бус пайгаца хьакхаи ха хиза а, фегарга температура бийсанна 5—10 градуеи дешоцка — 11—16 градуеи йіоахзад йоаши хила а гарлу.

Метеостапци.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, Ленина улица 11 (3-гІа этаж) Телефо наш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктохкама секретара—3-34-38; партийни захарен культурни отделий—3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела—3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

Газет эрадуза шинареи, ерег, шпатгеп деношна.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

СФ05111. «Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84. Типографиа из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84. Заказ № 4071.